

IONELA IONIȚIU

**GERUNZIUL ȘI PARTICIPIUL
ÎN LIMBILE ENGLEZĂ ȘI ROMÂNĂ.
PERSPECTIVĂ CONTRASTIVĂ**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2011

Referenți științifici:
Prof. univ. dr. Luminița Cărașu
Prof. univ. dr. Adrian Poruciu
Conf. univ. dr. Aida Todi

Tehnoredactare computerizată: Ionela Ionițiu
Coperta: Angelica Mălăescu

Copyright © 2011
Editura Universitară
Director: Drd. Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

EDITURĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE DIN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (C.N.C.S.I.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IONIȚIU, IONELA

**Gerunziul și participiul în limbile engleză și română : perspectivă
contrastivă / Ionela Ionițiu. - București : Editura Universitară, 2011**

Bibliogr.

ISBN 978-606-591-290-8

811.111.1'367.625.44/.45
811.135.1.1'367.625.44/.45

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate autorului.

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27,
comenzi@editurauniversitara.ro

ISBN 978-606-591-290-8

DOI: 10.5682/9786065912908

CUPRINS

Abrevieri	11
PREFAȚĂ	12
INTRODUCERE	14
CAPITOLUL I : Structura internă a propoziției gerunziale în limba engleză	17
1.1. Perspectiva diacronică	19
1.1.1. Originea și evoluția participiului prezent	19
1.1.2. Originea și evoluția substantivului verbal	24
1.1.3. Originea și evoluția gerunziului	23
1.2. Structura internă a propozițiilor gerunziale	29
1.2.1. Abordări teoretice	29
1.2.2. Analiza sintactică a propozițiilor gerunziale	35
1.2.2.1. Proprietăți nominale externe	36
1.2.2.1.1. Categoria cazului	36
1.2.2.1.2. Extrapunerea/ extrapозиția	42
1.2.2.1.3. Acordul	44
1.2.2.1.3. Diateza pasivă	44
1.2.2.2. Proprietăți nominale interne	45
1.2.2.2.1. Subiectul	45
1.2.2.2.2. Atribuirea categoriei cazului în interiorul propoziției gerunziale	48
1.2.2.2.3. Ocurența adverbilor propoziționale	48
1.2.2.2.4. WH- movement	49
1.2.3. Proprietăți verbale	49
1.2.3.1. Proprietăți morfologice	49
1.2.3.1.1. Ocurența verbelor auxiliare	50
1.2.3.1.2. Negația propozițională	51
1.2.3.1.3. Determinanți adverbiali	52
1.2.3.1.4. Selectarea propriului obiect direct în acuzativ	52
1.2.3.2. Proprietăți sintactice	53
1.2.3.2.1. Determinanți	53
1.2.3.2.2. Poziția subiectului	54
1.2.3.2.3. Construcții sintactice care au ca echivalente propoziții gerunziale	55
1.2.4. Sintaxa propoziției gerunziale cu subiect posesiv	56
1.2.4.1. Abordarea sintactică a lui Abney	57
1.2.4.2. Abordarea sintactică a Alexandrei Cornilescu	58
1.2.5. Sintaxa propoziției gerunziale cu subiect în acuzativ	60
1.2.5.1. Abordarea sintactică a lui Abney	60
1.2.5.2. Abordarea sintactică a lui Pires	60

1.2.5.3. Abordarea sintactică a Alexandrei Cornilescu	61
1.2.6. Sintaxa propoziției gerunziale cu subiect PRO	62
1.3. Analiza semantică	64
1.4. Distribuția gerunziului	69
1.4.1. Propoziția gerunzială satisfăcând poziția de subiect preverbal	69
1.4.2. Propoziția gerunzială ca subiect extrapus	69
1.4.3. Propoziția gerunzială satisfăcând poziția de obiect	70
1.4.4. Propoziția gerunzială în poziția de obiect prepozițional	71
1.4.5. Propoziția gerunzială satisfăcând diverse poziții sintactice circumstanțiale	73
1.4.6. Propoziția gerunzială satisfăcând pozițiile sintactice de predicativ și atribut	75

CAPITOLUL II: Structura internă a propoziției gerunziale în limba română

2.1. Gerunziul cu statut de formant morfologic	78
2.1.1. Modul Indicativ	80
2.1.1.1. Timpul prezent	80
2.1.1.2. Timpul imperfect	80
2.1.1.3. Timpul perfect simplu	83
2.1.2. Modul Condițional	84
2.1.2.1. Timpul perfect	84
2.1.2.2. Mai mult ca perfectul condițional	85
2.1.3. Modul prezumtiv	86
2.1.3.1. Timpul prezent	86
2.1.4. Modul Conjunctiv	88
2.1.4.1. Mai mult ca perfect	88
2.1.5. Construcțiile intensive	88
2.1.6. Concluzii	89
2.2. Gerunziul ca radical liber	90
2.2.1. Abordări teoretice	90
2.2.2. Proprietăți morfosintactice verbale	94
2.2.2.1. Paradigma diatezei	94
2.2.2.2. Paradigma sau opoziția temporală	94
2.2.2.3. Posibilitatea selectării argumentului extern	95
2.2.2.4. Posibilitatea selectării diverselor compliniri verbale	95
2.2.2.5. Posibilitatea combinării cu diverse clitice pronominale	96
2.2.2.6. Regim conjuncțional	96
2.2.2.7. Regim cazual flexionar sau prepozițional	96
2.2.3. Distribuția gerunziului	97
2.2.3.1. Gerunziul – atribut	97
2.2.3.2. Gerunziul – subiect	98
2.2.3.3. Gerunziul – predicativ suplimentar	99
2.2.3.4. Gerunziul – obiect direct	101

2.2.3.5.	Gerunziul – obiect indirect	102
2.2.3.6.	Gerunziul – complement circumstanțial de mod propriuzis	102
2.2.3.7.	Gerunziul – complement circumstanțial de timp	103
2.2.3.8.	Gerunziul – complement circumstanțial de cauză	104
2.2.3.9.	Gerunziul – complement circumstanțial de scop	105
2.2.3.10.	Gerunziul – complement circumstanțial instrumental ..	106
2.2.3.11.	Gerunziul – complement circumstanțial condițional ..	106
2.2.3.12.	Gerunziul – complement circumstanțial concesiv	107
2.2.3.13.	Gerunziul – complement circumstanțial consecutiv ..	107
2.2.3.14.	Gerunziul – complement circumstanțial de excepție ..	108
2.2.3.15.	Gerunziul – complement circumstanțial opozițional ..	109
2.2.3.16.	Gerunziul – complement circumstanțial cumulativ ...	110
2.2.4.	Concluzii	110
2.3.	Propoziția gerunzială	111
2.3.1.	Definiția conceptului de propoziție	111
2.3.2.	Abordări teoretice	112
2.3.3.	Analiza morfosintactică a propoziției gerunziale	117
2.3.3.1.	Compatibilitatea gerunziului cu elemente de relație ..	119
2.3.3.2.	Selectarea poziției de subiect	120
2.3.3.2.1.	Subiect diferit de cel al verbului regent	120
2.3.3.2.2.	Subiectul gerunziului - o formă reluată anaforic	120
2.3.3.2.3.	Subiect identic cu cel al verbului regent ...	121
2.3.3.3.	Negarea la nivel propozițional	122
2.3.4.	Concluzii	123

CAPITOLUL III: Structura internă a propozițiilor gerunziale în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă	124
3.1. Analogii	121
3.1.1. Proprietăți verbale comune	124
3.1.2. Distribuția	126
3.1.2.1. Distribuția nominală	126
3.1.2.2. Distribuția adverbială	127
3.2. Deosebiri	128
3.2.1. Formant morfologic	128
3.2.2. Forme acordate	129
3.2.3. Compatibilitatea cu anumite conjuncții și adverbe subordona- toare /vs/ prepoziții	129
3.2.4. Subiectul propoziției gerunziale	130
3.2.5. Negația propozițională	131
3.3. Concluzii	131

CAPITOLUL IV: Structura internă a propoziției participiale în limba engleză	132
4.1. Structura internă a propoziției participiale în limba engleză	132
4.1.1. Utilizările participiului prezent și trecut	132
4.1.1.1. Participiul prezent	133
4.1.1.1.1. Participiul prezent cu valoare adjectivală ..	133
4.1.1.1.2. Participiul prezent - formant morfologic ..	133
4.1.1.1.3. Acuzativ + participiu prezent / Nominativ + participiu prezent	133
4.1.1.1.4. Propozițiile participiale adverbiale	133
4.1.1.1.5. Propozițiile participiale absolute	134
4.1.1.2. Participiul trecut	134
4.1.1.2.1. Participiul trecut cu valoare adjectivală	134
4.1.1.2.2. Participiul trecut - formant morfologic	135
4.1.1.2.3. Acuzativ + participiu trecut / Nominativ + participiu trecut	135
4.1.1.2.4. Propozițiile participiale adverbiale	135
4.1.1.2.5. Propozițiile participiale absolute	135
4.1.2. Propozițiile participiale complement	135
4.1.2.1. Absența elementelor CP	137
4.1.2.2. Absența unei proiecții TP	138
4.1.2.3. Restricții privind ocurența adverbilor circumstanțiale	138
4.1.2.4. Absența elementelor IP / MP	140
4.1.3. Structura internă a propozițiilor participiale	140
4.1.3.1. Obligatorietatea unui subiect explicit exprimat	142
4.1.3.2. Marcarea cazuală a subiectului subordonat	143
4.1.3.3. Propozițiile participiale complement nu satisfac poziții marcate cazual	144
4.1.3.4. Distribuția propozițiilor participiale complement /vs/ distribuția propozițiilor gerunziale complement	147
4.1.3.5. Doubling violations	147
4.1.4. Structura internă a ACC + PrPrt/ NOM + PrPrt	148
4.1.4.1. Ipoteza existenței unei propoziții participiale reduse sau a unei proiecții propoziționale a unui centru aspectual	148
4.1.4.1.1. Posibilitatea substituției cu propoziționalul it sau that	148
4.1.4.1.2. Posibilitatea exprimării subiectului subordonat prin weather it, there sau prin idiom-uri	148
4.1.4.1.3. Pasivizarea	149
4.1.4.1.4. Interpretarea adverbilor	149
4.1.4.2. Abordarea DP + pseudo relativă	150

4.1.4.2.1. Imposibilitatea substituției cu ACC + Inf sau cu POSS ~ing	150
4.1.4.2.2. Imposibilitatea ocurența lui weather it sau a pronumelui expletiv there ca obiect direct	150
4.1.4.2.3. Propozițiile relative reduse acceptă doar substitute nominale	151
4.1.4.2.4. Propozițiile relative reduse acceptă coordonarea copulativă cu diverse grupuri nominale	151
4.1.4.2.5. Acord explicit marcat între subiectul subordonat și verbul regent	151
4.1.4.2.6. Compatibilitatea cu o serie de transformări sintactice de tipul though movement / topicalizare, clefting și pseudo-clefting	151
4.1.5. Concluzii	152

CAPITOLUL V: Structura internă a propoziției participiale în limba română

.....	153
5.1. Participiul cu statut de formant morfologic	154
5.1.1. Modul Indicativ	155
5.1.1.1. Timpul perfect compus	155
5.1.1.2. Timpul mai mult ca perfect	156
5.1.1.3. Timpul viitor anterior	159
5.1.2. Modul Conjunctiv	160
5.1.2.1. Timpul perfect	160
5.1.2.2. Timpul mai mult ca perfect	160
5.1.3. Modul Condițional	161
5.1.3.1. Timpul perfect	161
5.1.3.2. Mai mult ca perfectul Condițional	163
5.1.4. Modul infinitiv	164
5.1.4.1. Timpul perfect	164
5.1.4.2. Timpul mai mult ca perfect	164
5.1.5. Modul prezumtiv	164
5.1.5.1. Timpul perfect	164
Concluzii	165
5.2. Participiul ca temă absolută împlinită	165
5.2.1. Abordări teoretice	166
5.2.2. Proprietățile morfosintactice ale participiului	170
5.2.2.1. Proprietăți verbale	170
5.2.2.1.1. Lipsa autonomiei morfologice și sintactice	171
5.2.2.1.2. Lipsa conținutului modal și a oricărei informații morfologice	172
5.2.2.1.3. Categoria diatezei	172

5.2.2.1.4. Conservarea parțială, în grade diferite, a valențelor combinatorii specifice verbului	174
5.2.2.2. Proprietăți adjectivale	176
5.2.2.2.1. La nivel morfologic	176
5.2.2.2.2. La nivel sintactic	177
5.2.2.2.3. La nivel semantic	179
5.2.2.3. Proprietăți nominale	179
5.3. Propoziția participială în limba română	181
5.3.1. Abordări teoretice	182
5.3.2. Analiza morfosintactică a propoziției participiale	186
5.3.2.1. Compatibilitatea cu elemente subordonatoare	186
5.3.2.2. Subiect exprimat /vs/ neexprimat	187
5.3.2.3. Avansarea subiectului subordonat	187
5.3.2.4. Negația	188
5.3.2.5. Coincidența temporală	188
5.3.2.6. Acordul	189
5.3.2.7. Distribuția	189
5.3.2.8. Perspectiva generativă	190
Concluzii	190
CAPITOLUL VI: Structura internă a propozițiilor participiale în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă	191
6.1. Asemănări	191
6.1.1. Statut lexico-gramatical ambiguu	191
6.1.2. Formant morfologic	193
6.1.3. Parametrul SC, respectiv propoziție participială redusă	194
6.2. Deosebiri	197
6.2.1. Formant morfologic	197
6.2.2. Acordul	198
6.2.3. Negația propozițională	198
6.2.4. Subiect obligatoriu exprimat /vs/ conjuncției sau adverbe subordonatoare	198
6.2.5. Prepoziții /vs/ conjuncții/adverbe subordonatoare	199
6.3. Concluzii	199
CONCLUZII	201
SUMMARY	203
IZVOARE ȘI BIBLIOGRAFIE	205
A. Izvoare	205
B. Bibliografie	206
Index de nume	214

Abrevieri

Ac./ACC. = Acuzativ

AgrP = *Agreement Phrase* (engl.), grupul acordului

AgrO = *Object Agreement* (engl.), categoria funcțională acordul obiectului

AgrS = *Subject Agreement* (engl.), categoria funcțională acordul subiectului

AgrOP = *Object Agreement Phrase* (engl.), grupul acordului obiectului

AgrSP = *Subject Agreement Phrase* (engl.), grupul acordului subiectului

AspP = *Aspectual Phrase* (engl.), grupul aspectului

CP = *Complementizer Phrase* (engl.), grupul complementizatorului

DP = *Determiner Phrase* (engl.), grupul determinantului

ECM = *Exceptional Case Marking* (engl.), marcarea cazuală excepțională

EPP = *Extended Projection Principle* (engl.), Principiul proiecției extinse

GN = Grup nominal

IP = *Inflectional Phrase* (engl.), grupul flexiunii (verbale)

N = categoria lexicală nume

NegP = *Negation Phrase* (engl.), grupul negației

NOM. = Nominativ

NP = *Nominal Phrase* (engl.), grupul nominal

OC PRO = *obligatory controlled PRO* (engl.), o urmă/umbră anaforică obligatoriu controlată

NOC PRO = *non obligatory controlled PRO* (engl.), o urmă necontrolată

prpart. = present participle (engl.), participiu prezent

pspart. = past participle (engl.), participiu trecut

SC = *small clause* (engl.), propoziție redusă

SOR = *subject to object raising* (engl.), avansarea obiectului subordonat ca subiect al verbului regent

Spec = specificator

SSR = *subject to subject raising* (engl.), avansarea subiectului subordonat ca subiect al verbului regent

T = *Tense* (engl.), categoria funcțională Timp

TP = *Tense Phrase* (engl.), grupul timpului

t = *trace* (engl.), urmă

v = categorie funcțională proiectată de verbele tranzitive și inergative, responsabilă de găzduirea argumentului extern/de agentivitate/de tranzitivitate/de atribuire a Cazului acuzativ (în funcție de interpretare)

VP = *Verbal Phrase* (engl.), grupul verbal

PREFAȚĂ

Lucrarea prezentată ca teză pentru obținerea titlului de doctor în filologie se distinge prin tema interesantă abordată, prin vasta bibliografie și prin metoda de lucru care se dovedește a fi funcțională și pertinentă. Ea se constituie dintr-un studiu contrastiv pe baza materialului lingvistic român-englez, vizând, așa cum mărturisește autoarea în *Introducerea lucrării*, „particularitățile gramaticale și semantice ale gerunziului și participiului” (p.10) în limbile engleză și română.

Ionela Ionițiu subliniază, încă din primele pagini ale lucrării, că „gerunziul și participiul formează în cele două limbi construcții echivalente unor propoziții subordonate” (p.10).

Autoarea încearcă (și reușește) să analizeze felul în care „se manifestă gramatical construcțiile echivalente unor propoziții subordonate care apar în cele două limbi” și să demonstreze că gerunziul și participiul „au același statut, respectiv construcție tip propoziție”.

Lucrarea sistematizează rezultatele abordărilor lingvistice anterioare în legătură cu tema abordată, prezentând, în mod amănunțit, stadiul actual al cercetării, analizând „caracterul ambiguu, hibrid al celor două moduri”, relevând „posibilitățile funcționale ale gerunziului și participiului” și trasând „posibilele asemănări și deosebiri dintre cele două limbi” în privința modurilor verbale gerunziu și participiu.

Studiul contrastiv al celor două limbi distincte din punct de vedere al genezei – româna, limbă romanică, engleza, limbă germanică –, dar care aparțin aceleiași familii de limbi, respectiv familia limbilor indoeuropene, are ca obiectiv principal stabilirea genului proxim și a diferenței specifice la nivel morfologic, sintactic și semantic în privința construcțiilor gerunziale și participiale, echivalente unor propoziții subordonate, din limbile engleză și română.

Autoarea preia termenii de propoziție gerunzială și propoziție participială din gramatica limbii engleze în care se exprimă ideea că gerunziul, respectiv participiul reprezintă așa-numite „propoziții complement”, care pot satisface „poziții sintactice nominale” și care se caracterizează „printr-o distribuție complementar-contrastivă”.

Sunt prezentate, referitor la ambele limbi, gerunziul și participiul ca formant morfologic și ca temă liberă pentru a putea diferenția formele respective, în context, de gerunziul și participiul – element constitutiv al construcțiilor echivalente unor propoziții subordonate.

Lucrarea include o introducere, șase capitole (*Structura internă a propoziției gerunziale în limba engleză, Structura internă a propoziției gerunziale în limba română, Structura internă a propozițiilor gerunziale în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă, Structura internă a propoziției participiale în limba engleză, Structura internă a propoziției participiale în limba română, Structura internă a propozițiilor participiale în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă*), concluziile, lista de izvoare și bibliografia. Fiecare capitol și subcapitol începe cu un rezumat și se termină cu anumite concluzii, în care autoarea subscrie unor opinii existente în literatura de specialitate sau își exprimă propria opinie în privința problemei în cauză.

De remarcat sunt capitolele contrastive *Structura internă a propozițiilor gerunziale în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă* (p. 120-127) și *Structura internă a propozițiilor participiale în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă* (p. 187-197). În primul capitol contrastiv amintit, autoarea mărturisește că scopul acestuia este cel „de a sublinia cu argumente și exemple unitatea sintactico-semantică dintre cele două limbi, care ar putea să constituie o bază solidă pentru eventualele convergențe, analogii care vizează gerunziul și, implicit, propoziția gerunzială” (p. 120). Referitor la cel de al doilea capitol contrastiv se afirmă că „scopul acestui capitol este de a stabili o serie de analogii și deosebiri de ordin morfosintactic între două limbi neînrudite, de a reliefa seria particularităților mai mult sau mai puțin comune care vizează propozițiile participiale” (p. 187).

Privită în ansamblu, lucrarea Ionelei Ionițiu întrunește, cu prisosință, calitățile de exigență științifică și de originalitate cerute unei teze de doctorat. Cu aceste argumente, susținem că teza doamnei Ionela Ionițiu – *Structura internă a propozițiilor gerunziale și participiale în limbile engleză și română*, corespunde cerințelor acordării candidadei a titlului de doctor în științe umaniste – *filologie*. Recomandăm cu căldură publicarea ei, pentru a face cunoscute publicului interesat rezultatele acestei cercetări. Sugerăm, ca titlu al cărții, *Gerunziul și participiul în limbile engleză și română. Perspectiva contrastivă*.

Prof. univ. dr. Luminița Cărașu
Facultatea de Litere a Universității
“Alexandru Ioan Cuza” din Iași

INTRODUCERE

Gerunziul și participiul englezesc, precum și modurile corespunzătoare din limba română, ca moduri verbale nepredicative și nepersonale au suscitat interesul lingviștilor străini și români. În ciuda divergențelor de opinii și a abordărilor variate, esența acestora reflectă caracterul ambiguu, hibrid, verbal-nominal al participiului și al gerunziului. Am preluat termenul de propoziție gerunzială, respectiv propoziție participială din gramatica limbii engleze. Gerunziul și participiul formează în cele două limbi construcții echivalente unor propoziții subordonate. Am prezentat, în ambele limbi, gerunziul și participiul ca formant morfologic și temă liberă, tocmai pentru a-l putea diferenția, în context, de gerunziul și participiul – element constitutiv al construcțiilor echivalente unor propoziții subordonate.

Lucrarea de față se constituie ca o analiză contrastivă în baza materialului lingvistic englez-român, analiză care vizează particularitățile gramaticale și semantice ale gerunziului și participiului. Am încercat, totodată, să analizăm felul în care se manifestă gramatical construcțiile echivalente unor propoziții subordonate care apar în cele două limbi și să demonstrăm că au același statut, respectiv construcție tip propoziție. Din aceste motive vom analiza atât particularitățile morfosintactice, cât și posibilitățile formatoare ale acestor categorii verbal-nominale, abordarea fiind una sincron-diacronică.

Scopul acestei lucrări este de a sistematiza rezultatele abordărilor lingvistice anterioare care analizează caracterul ambiguu, hibrid al celor două moduri, de a releva posibilitățile funcționale ale gerunziului și ale participiului, de aici derivând disocierea dintre formant morfologic /vs/ radical liber /vs/ propoziție gerunzială, respectiv participială, de a le reda statutul de moduri predicative, prin reliefarea particularităților predicativ-verbale și, implicit, propoziționale ale construcțiilor echivalente unor propoziții subordonate, de tip propoziție gerunzială sau propoziție participială, și de a trasa posibilele asemănări și deosebiri dintre cele două limbi, în contextul în care studiul contrastiv al celor două limbi distincte din punct de vedere al genezei – româna ca limbă romanică, engleza ca limbă germanică -, dar care aparțin aceleiași familii de limbi, respectiv familia limbilor indoeuropene, are ca obiectiv principal stabilirea trăsăturilor comune și divergente la nivel morfologic, sintactic sau semantic.

Ceea ce propunem este existența unui parametru propozițional care operează, în ciuda variațiilor lingvistice, în ambele limbi. Altfel spus, abordarea noastră propune ca propozițiile gerunziale și participiale să fie analizate ca un anumit tip de Grup Complementizator, respectiv Complementizer Phrase în limba engleză de tipul:

(1) CP – Spec CP¹

¹ CP, respectiv complementizer phrase, este echivalentul grupului complementizator din limba română, în timp ce Spec, respectiv specifier, este specificatorul, respectiv particule focale, de tipul conjuncției subordonatoare *că*. (v. **Pană Dindelegan, Gabriela; Dragomirescu, Adina; Nedelcu, Isabela, 2010: 19**)

CP' – C XP, unde SC = CP, unde SC, respectiv *small clause* este o propoziție redusă; Specificatorul unei astfel de propoziții reduse poate fi un subiect în nominativ sau acuzativ, iar XP este predicatul nonverbal al propoziției reduse.

În acest sens am pornit de la structura de bază a unei propoziții propusă de către **Chomsky, N., 1992: 1-52** și am încercat să stabilim care din aceste categorii se regăsesc în propozițiile gerunziale, respectiv participiale:

- (2) CP>AgrSP>TP>AgrOP>VP², unde AgrS și AgrO sunt marcate morfologic în limba română, dar nemarcate în limba engleză.

Pe baza materialului lingvistic, constituit din texte literare redactate în epoci diferite, am încercat:

1. să aducem argumente și dovezi morfo-sintactice pentru analiza propusă.
2. să analizăm o arie cât mai largă de construcții gerunziale și participiale de tipul:
 - a) I consider [*his / him / PRO going abroad*] quite risky at this time.
 - b) I saw [*him running away*]. *He* was seen *running away*.
 - c) I had [*my car repaired*]. *He* was found *killed in a bomb attack*.
 - d) [*Ajungând Ion ministru*], soția sa s-a mutat la București.
 - e) [*Odată Ion plecat la munte*], copiii săi au dat o petrecere.
 - f) *Copiii* trebuie *ascuțați*. *L-am văzut dezbrăcat*.
3. să investigăm modul în care aceste construcții propoziționale au evoluat în limbile engleză și română.

Lucrarea se constituie dintr-o introducere, șase capitole, concluzii, lista de izvoare și bibliografie.

Primul capitol propune nu numai o abordare diacronică a gerunziului englezesc, care vizează originea și evoluția paralelă a construcțiilor *~ing*, respectiv gerunziu, participiu prezent și substantivul verbal, dar și o abordare sincronică, în care reliefăm caracterul propozițional al unor construcții de genul: I consider *his not asking so many questions* a real problem / I consider *him not asking so many questions* a real problem / I consider *not asking so many questions* a real problem.

Cel de-al doilea capitol este o analiză diacronică-sincronică a gerunziului românesc care propune o disociere între gerunziu ca formant morfologic, implicat în realizarea modurilor și timpurilor verbale compuse și supracompuse, gerunziu ca radical liber, respectiv acea formă verbală nepersonală, invariabilă și nonfinită care apare exclusiv în poziții de subordonare, lipsit de variațiile flexionare de timp,

² Complementizer Phrase (Grupul Complementizatorului)> Subject Agreement Phrase (Grupul acordului subiectului)> Tense Phrase (Grupul timpului)> Object Agreement Phrase (Grupul acordului obiectului)> Verb Phrase (Grupul verbal) (v. **Dragomirescu, Adina, 2010: 64**).

persoană și număr, menținându-și în schimb toate valențele combinatorii specifice verbului și propoziția gerunzială, respectiv acea *construcție absolută* în care verbul la modul gerunziu se combină, în absența flectivului de acord verbal (de număr și persoană), sau își conservă propriul subiect, diferent sau coreferențial cu subiectul, obiectul direct sau indirect din propoziția regentă.

Capitolul al treilea propune o analiză contrastivă a propozițiilor gerunziale, din dorința de a evidenția asemănările și deosebirile de ordin morfosintactic dintre cele două limbi.

Capitolul al patrulea reprezintă o analiză sintactică unitară a propozițiilor participiale, fie că vorbim despre acele structuri propoziționale cu subiect în acuzativ sau nominativ guvernate de seria verbelor de percepție, fie despre propozițiile participiale circumstanțial-adverbiale.

Capitolul al cincilea readuce în discuție participiul românesc, cu aceeași disociere între participiu ca formant morfologic /vs/ participiu ca temă absolută împlinită /vs/ propoziția participială. Scopul acestui capitol este de a demonstra că și în limba română putem vorbi despre propoziții participiale de tip CP, întrucât ocurența conectorilor subordonatori și a propriului subiect este posibilă – ***Odată plecați musafirii, ne-am delectat cu tortul rămas-***, dar și despre propoziții participiale reduse selectate de verbele de percepție fizică sau psihică, verbe performative, verbe cauzative, verbe epistemice, verbe de voință care permit avansarea subiectului subordonat ca obiect direct sau subiect al propoziției regente – ***Îl știam plecat în concediu; Filmul trebuie văzut-***.

Capitolul al șaselea este o încercare de a stabili o serie de particularități morfosintactice specifice propozițiilor participiale pe care le regăsim mai mult sau mai puțin în cele două limbi.

În forma ei actuală, această carte reprezintă forma revizuită a lucrării mele de doctorat cu titlul *Structura internă a propozițiilor gerunziale și participiale în limbile engleză și română*, susținută în septembrie 2011, la Facultatea de Litere a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, în fața unei comisii având următoarea componență: prof.univ.dr. **Luminița Cărăușu** (coordonator științific), prof.univ.dr. **Lăcrămioara Petrescu** (președinte), prof.univ.dr. **Adrian Poruciuc**, conf.univ.dr. **Aida Todî** și conf.univ.dr. **Daiana Cuibus**, cărora țin să le mulțumesc și pe această cale: doamnei profesoare Luminița Cărăușu, pentru că m-a acceptat ca doctorand, pentru îndrumarea activității mele științifice, pentru susținerea permanentă, pentru încrederea și ajutorul acordat; doamnei profesoare Aida Todî, pentru numeroasele adnotări, sfaturi și sugestii în vederea publicării; doamnei profesoare Daiana Cuibus, pentru observațiile și recomandările care au contribuit la îmbunătățirea lucrării în forma ei finală; domnului profesor Adrian Poruciuc, pentru discuțiile și îndrumările deosebit de utile în analiza diacronică; familiei, pentru înțelegere și sprijinul acordat pe parcursul redactării tezei.

Sper ca această carte să fie utilă tuturor celor interesați de limba engleză și de aspectele contrastive ale celor două limbi.